

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudců Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Bc. Jana Schneeweisa ve věci

žalobkyně **Z. H.**
bytem X,

proti

žalované **Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR**
se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 1. 2019, č. j. RO/3614+3615/18/Mi,
sp. zn. S-SP-VZP-18-01646481-B865,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Oznámením o zahájení správního řízení ze dne 30. 4. 2018, č. j. VZP-18-01646481- B865, včetně vyúčtování plateb pojistného za období od 21. 4. 2012 do 24. 4. 2018, které bylo vydáno regionální pobočkou Brno, pobočka pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina, Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, bylo zahájeno řízení ve věci vyměření dlužného pojistného a penále. Na základě vyúčtování plateb pojistného za období od 21. 4. 2012 do 24. 4. 2018, bylo zjištěno, že žalobkyně jako osoba bez zdanitelných příjmů v rozporu s § 10 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění (dále jen „zákon č. 592/1992 Sb.“ nebo jen „zákon“), nehradila v zákonem stanoveném termínu a výši pojistné na zdravotní pojištění. Oznámení bylo žalobkyni doručeno dne 7. 5. 2018.
2. Proti oznámení o zahájení správního řízení žalobkyně podala dne 14. 5. 2018 námitky, v nichž uvedla, že v době, za kterou je vyměřeno dlužné pojistné a penále, nebyla nikde zaměstnána a po finanční stránce je osobou sociálně slabou. Nemá žádný příjem z výdělečné činnosti, nepobírá ani sociální dávky, z čehož lze dovodit, že pojistné na zdravotní pojištění hradit nemohla. Současně požádala o prominutí penále.
3. Regionální pobočka Brno, pobočka pro Jihomoravský kraj a kraj Vysočina námitky žalobkyně neakceptovala, žalobkyni bylo podáno vysvětlení k odkladu úhrad a zákonné podmínky pro odstranění tvrdosti. Dne 7. 6. 2018 vydala regionální pobočka Brno, pobočka pro Jihomoravský kraj kraj Vysočina (dále také jako správní orgán prvního stupně) platební výměr číslo 4940029023, kterým podle § 15 odst. 1 zákona č. 592/1990 Sb. uložila žalobkyni povinnost uhradit dlužné pojistné ve výši 90 505 Kč a platební výměr číslo 2840039347, kterými jí podle § 18 odst. 1 zákona uložila povinnost uhradit penále ve výši 145 033 Kč.
4. Proti platebním výměrům žalobkyně podala odvolání, o němž rozhodl rozhodčí orgán žalované tak, že byly vydány oprávněně a ve správné výši, přesto je zrušil, a to z nedostatku důvodů v odůvodnění, které ztěžovalo možnost přezkoumat, jak vzniklo dlužné pojistné a penále.
5. Správní orgán prvního stupně v návaznosti na rozhodnutí rozhodčího orgánu žalované vydal dne 11. 10. 2018 platební výměr číslo 4840006031, kterým žalobkyni podle § 15 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. uložil povinnost uhradit dlužné pojistné ve výši 90 505 Kč a platební výměr číslo 2840041898, kterým žalobkyni podle § 18 odst. 1 zákona uložil povinnost uhradit penále ve výši 145 000 0 33 Kč.
6. Žalobkyně podala proti oběma platebním výměrům odvolání, o nichž rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že odvolání zamítla a oba platební výměry potvrdila.
7. Žalovaná vyšla ze zjištění, že žalobkyně je vedena v registru pojištěnců jako osoba bez zdanitelných příjmů v období od 1. 2. 1999 dosud; podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, jsou zdravotně pojištěny osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky. Tyto osoby jsou podle § 4 citovaného zákona povinny platit pojistné na zdravotní pojištění buď jako zaměstnanci, osoby samostatně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

výdělečně činné nebo osoby bez zdanitelných příjmů. Podle § 5 odstavec c) zákona je osobou bez zdanitelných příjmů pojištěnec, který nemá příjmy ze zaměstnání ani ze samostatné výdělečné činnosti, není za něj plátcem pojistného stát a tyto skutečnosti trvají po celý kalendářní měsíc. Podle § 10 zákona č. 592/1992 Sb., osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc.

8. K námitce žalobkyně týkající se její finanční situace žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2014, sp. zn. 4Ads 67/2014, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že i osoba, která nemá žádné zdanitelné příjmy je povinna platit pojistné. Pokud tak žalobkyně nečinila, podle názoru žalované jí vznikla povinnost dlužné pojistné doplatit a též zaplatit předepsané penále.
9. Usnesením ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. S-SP - VZP-18-01646481- B865, č. j. VZP-19-03469882-B 865, správní orgán prvního stupně platební výměr číslo 4840006031 opravil tak, že větu na straně 3 odst. 5: „z přiloženého vyúčtování je zřejmé, že ke dni 24. 4. 2018 nebylo uhrazeno dlužné pojistné v celkové výši 168 674 Kč, včetně dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 91 099, 78 Kč“ nahradil větou: „z přiloženého vyúčtování je zřejmé, že ke dni 24. 4. 2018 a nebylo uhrazeno dlužné pojistné v celkové výši 168 674, 05 Kč, včetně dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 78 169, 05 Kč“. Jak se podává z odůvodnění uvedeného usnesení, na straně 3 rozhodnutí došlo k chybě v popisu vyúčtování. Samotné vyúčtování obsahuje údaje odpovídající skutečnému stavu pohledávek ke dni 24. 4. 2018. Chybné uvedení nemá vliv na celkovou výši penále.
10. Usnesením ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. S-SP - VZP-18-01646481- B865, č. j. VZP-19-03470624-B 865, správní orgán prvního stupně platební výměr číslo 2840041898 opravil tak, že větu na straně 3 odst. 7: „z přiloženého vyúčtování je zřejmé, že ke dni 24. 4. 2018 nebylo uhrazeno dlužné pojistné v celkové výši 168 674 Kč, včetně dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 91 099, 78 Kč“ nahradil větou: „z přiloženého vyúčtování je zřejmé, že ke dni 24. 4. 2018 a nebylo uhrazeno dlužné pojistné v celkové výši 168 674, 05 Kč, včetně dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 78 169, 05 Kč“. Jak se podává z odůvodnění uvedeného usnesení, na straně 3 rozhodnutí došlo k chybě v popisu vyúčtování. Samotné vyúčtování obsahuje údaje odpovídající skutečnému stavu pohledávek ke dni 24. 4. 2018. Chybné uvedení nemá vliv na celkovou výši penále.
11. Následně rozhodla žalovaná opravným usnesením ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. S-SP - VZP-18-01646481- B865, číslo plátkyně 7556223829, tak, že v bodě III odůvodnění (strana 6 odst. 4) ve větě třetí se částka: „dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 91 099,78 Kč“ opravuje na částku „dlužného pojistného za předchozí kontrolovaná období ve výši 78 169, 05 Kč“.
12. Jak se podává z odůvodnění uvedeného usnesení, žalovaná konstatovala, že vyúčtování plateb pojistného za období 21. 4. 2012 až 24. 4. 2018, na jehož základě byly vydány platební výměry číslo 4840006031 a číslo 2840041898 ze dne 11. 10. 2018, obsahuje správné položky dlužného pojistného za předchozí období, (výše dlužného pojistného ke dni 24. 4. 2018 168 674, 05 Kč minus nedoplatek pojistného 90 505 Kč = 78 169, 05 Kč). Uvedení chybné částky v textovém popisu vyúčtování nemá vliv na správnou výši vyměřeného penále.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

13. V podané žalobě žalobkyně uvedla, že v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 30. 4. 2018 není uvedena částka penále vzhledem k tomu, že lhůta pro podání žádosti o prominutí penále v tomto okamžiku běžela, žalobkyně má za to, že žalovaná vážně ztěžuje postup žalobkyně ve věci podání žádosti o prominutí penále. Žalobkyně uvedla, že s penále ve výši 145 033 Kč nesouhlasí, žádala o jeho prominutí.
14. Žalobkyně dále uvedla, že napadené rozhodnutí jí bylo doručeno dne 1. 3. 2019. Pokud jde o žádost o prominutí, o této žádosti rozhodčí orgán žalované dosud nerozhodl, o žádosti bude rozhodnuto v samostatném řízení podle § 53 a zákona č. 48/1997 Sb.
15. V podané žalobě žalobkyně dále uvedla, že po dobu, za kterou jí bylo vyměřeno pojistné, nebyla nikde zaměstnána a po finanční stránce je sociálně slabší osoba. Nemá žádný příjem z výdělečné činnosti ani ze sociálních dávek, v současné době je ve špatné finanční situaci. Je osobou bez jakéhokoliv příjmu. Žalobkyně trvala na tom, že osoba bez jakéhokoliv příjmu nemůže hradit zdravotní pojištění ani cokoliv jiného; to je „*neréálné nesplnitelné a neuskutečnitelné a v rozporu s veškerými přírodními a reálnými jevy a také v rozporu s ústavními principy demokratické společnosti.*“
16. V podané žalobě žalobkyně dále uvedla, že nesouhlasí s obsahem rozhodnutí žalované a s odstavci, které v podané žalobě konkrétně citovala. Žalobkyně nesouhlasila se zněním v žalobě citovaných částí odůvodnění napadeného rozhodnutí.
17. Žalobkyně konkrétně namítla, že dne 7. 5. 2018 obdržela pouze oznámení o zahájení správního řízení ze dne 30. 4. 2018, avšak dne 7. 5. 2018 neobdržela vyúčtování, které by se vztahovalo k celému období od 21. 4. 2012 do 24. 4. 2018, když obdržela platební výměr číslo 4840006031 ze dne 11. 10. 2018 a platební výměr číslo 2840041898 z téhož dne. Neobdržela vyúčtování, které by se vztahovalo k celému období od 21. 4. 2012 do 24. 4. 2018.
18. Dále žalobkyně namítla, že v napadeném rozhodnutí žalovaná poukázala na rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 62 Ad 2/2017, kterým byla zamítnuta žaloba podaná žalobkyní vůči exekučnímu titulu. K tomu žalobkyně uvedla, že proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2018, č. j. 62 Ad 2/ 2017-184 podala k Nejvyššímu správnímu soudu kasační stížnost, o níž Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl. Z toho žalobkyně dovozuje, že řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 12. 2016, č. j. RO3698+3699/16/Mi stále pokračuje.
19. Dále žalobkyně namítla nesprávně stanovenou výši penále s tím, že penále v celkové výši 145 033 Kč bylo stanoveno nesprávně, chybně a ve špatné výši. Žalobkyně namítla, že žalovaná nemůže vycházet a počítat penále ze zůstatku za předchozí kontrolované období ve výši 91 099,78 Kč. Žalobkyně poukázala na to, že existují důkazy, a žalovaná to ve svém rozhodnutí sama uvádí, že byla provedena úhrada ve výši 18 764,95 Kč (z toho dne 8. 11. 2017 ve výši 12 930,73 Kč), která souvisí pouze s platebním výměrem číslo 4240605094 ze dne 13. 11. 2006 (dlužné pojistné ve výši 32 134 Kč). Po odečtení částky ve výši 18 764,95 Kč od částky ve výši 32 134 Kč, činí částka ve výši 13 369,05 Kč (32 134 - 18 764,95 = 13 369,05 Kč), která se váže jen k platebnímu výměru číslo 4240605094 ze dne 13. 11. 2006.

20. K platebnímu výměru číslo 4241200559 ze dne 10. 5. 2012 se váže dlužné pojistné ve výši 64 800 Kč. Součet dlužného pojistného ve výši 13 369, 05 Kč a dlužného pojistného ve výši 64 800 Kč, činí dohromady jinou částku, a to částku nižší, než je částka 91 099, 78 Kč.
21. Podle žalobkyně žalovaná byla povinná vycházet ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu, tedy ze skutkového stavu ke dni oznámení o zahájení správního řízení a vydání napadeného rozhodnutí, měla přihlídnout k tomu, že v této době bylo uhrazeno dlužné pojistné ve výši 18 764, 95 Kč, a to ještě před vydáním napadeného rozhodnutí. Jelikož dlužné pojistné bylo s ohledem na to stanoveno nesprávně, je rovněž stanovená výše penále nesprávná.
22. Jak žalobkyně dále uvedla, v roce 2015 se zvýšilo dlužné pojistné na částku ve výši 1 242 Kč, v roce 2016 na částku ve výši 1 337 Kč, v roce 2017 na částku 1 485 Kč, v roce 2018 na částku 1 647 Kč. Žalobkyně uvedla, že není její vinou, že jako osoba bez příjmu nemohla hradit pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Stanovené penále ve výši 145 033 Kč je pro ni neúnosné a nepřiměřeně vysoké; s vyměřením penále proto nesouhlasí i z morálních důvodů.
23. Žalobkyně se odvolala na Listinu základních práv a svobod a to konkrétně na čl. 4 odst. 1, čl. 7 odst. 2, čl. 10 odst. 1, a čl. 36 odst. 1, s tím, že vyměření dlužného pojistného a penále na zdravotní pojištění je v rozporu s listinou základních práv a svobod, neboť jako osoba bez příjmu neměla možnost zdravotní pojištění vůbec hradit. Dluh v celkové výši 235 538 Kč způsobila sama žalovaná a po žalobkyni je vymáhán nemorálním způsobem a nespravedlivě.
24. Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě předně uvedla, že napadeným rozhodnutím v souladu s ustanovením § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., odvolání zamítla a prvoinstanční platební výměry potvrdila. Vzhledem k tomu, že žalobkyně dlužila na pojistném na zdravotní pojištění, bylo projednání žádosti o prominutí penále 145 033 Kč odloženo a žalobkyně byla dopisem č. j. VZP-19-00765971-D95A ze dne 19. 2. 2019 vyzvána k úhradě dlužného pojistného ve lhůtě do 30 dnů. Dopis byl žalobkyni doručen do vlastních rukou dne 7. 3. 2019.
25. Žalovaná dne 18. 4. 2019 vydala rozhodnutí ag. č. RO/3705/118/Mi, kterým nevyhověla žádosti o prominutí penále vyměřeného platebním výměrem VZP ČR, Regionální pobočka Brno, pobočka pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina č. 2840041898, ze dne 11. 10. 2018 ve výši 145 033 Kč za období od 21. 4. 2012 do 24. 4. 2018. Žádosti nebylo vyhověno z důvodu, že do dne vydání rozhodnutí o prominutí penále žalobkyně neuhradila dlužné pojistné. Rozhodnutí RO VZP ČR ag.č. RO/3705/118/Mi bylo žalobkyni doručeno dne 16. 5. 2019.
26. Žalobkyně dne 24. 6. 2019 podala u Krajského soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí RO VZP ČR ze dne 18. 4. 2019 ag. č. RO/3705/118, sp. zn. S-SP-VZP-18-01646481-B865 (rozhodnutí o odstranění tvrdosti, které je předmětem žaloby u MS v Praze č. j. 11 Ad11/2019). Krajský soud v Brně rozhodl usnesením č. j. 62 Ad 5/2019 – 41 ze dne 12. 7. 2019 tak, že žalobu postoupil Městskému soudu v Praze.
27. Regionální pobočka Brno, pobočka pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina dne 28. 8. 2019 vydala opravná usnesení č. j. VZP-19-03469882-B865 a č.j. VZP-19-03470624-B865, kterými v souladu s ust. § 70 zák. č. 500/2004 Sb., provedla opravu zřejmě nesprávnosti v

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

odůvodnění písemného vyhotovení platebních výměrů č. 4840006031 a č. 2840041898 ze dne 11. 10. 2018.

28. Žalovaná dne 5. 9. 2019 vydala opravné usnesení ag.č. RO/3614+3615/18/Mi/U/Opr., kterým v souladu s ust. § 70 zák. č. 500/2004 Sb. provedla opravu zřejmé nesprávnosti písemného vyhotovení rozhodnutí ag. č. RO/3614+3615/18/Mi ze dne 10. 1. 2019.
29. K žalobním námitkám pak žalovaná uvedla, že Oznámení o zahájení správního řízení č. j. VZP-18-01646481-B865 ze dne 30. 4. 2018 bylo žalobkyni doručeno dne 7. 5. 2018. Přílohou oznámení bylo vyúčtování plateb pojistného za období 21. 4. 2012 – 24. 4. 2018. Podle tohoto vyúčtování činila výše penále částku 145 033 Kč (uvedeno na str. 3 vyúčtování jako „*Nedoplatek penále 145 033 Kč*“). O žádosti žalobkyně o prominutí penále bylo rozhodnuto po pravomocném ukončení nalézacího řízení, ve kterém bylo penále vyměřeno platebním výměrem č. 2840041898 ze dne 11. 10. 2018 a po marném uplynutí lhůty, která byla žalobkyně správním orgánem dána k odstranění nedostatků v úhradě dlužného pojistného.
30. Žalovaná poukázala na skutečnost, že obdobným případem s totožnou spornou právní otázkou jako v nyní projednávané věci (žaloba p. Z. H. proti rozhodnutí RO VZP ČR ze dne 14. 12. 2016, č. RO/3698+3699/16/Mi, sp. zn. 7212020615, S-VZP-12-00766276-D952), v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 12. 2018, č. j. 62 Ad 2/2017 – 184), se Nejvyšší správní soud již zabýval, a to v rozsudku č. j. 4 Ads 4/2019-94 ze dne 24. 7. 2019, ve kterém se uvádí: „*[v]ztahu k náležitostem oznámení o zahájení řízení Nejvyšší správní soud uvádí, že je potřebné, aby v souladu s § 46 odst. 1 druhou větou zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, správní orgán řádně vymezil předmět zahajovaného řízení. Nelze přitom po správních orgánech požadovat, aby již v oznámení o zahájení řízení zcela přesně uvedly kompletní hodnocení věci samé a od něj se již později v průběhu řízení vůbec neodlišily, ale naopak lze připustit, že se původní názor správního orgánu na celou věc může (v důsledku dalších skutkových zjištění či uplatněných námitek účastníků řízení) v průběhu řízení změnit. Jinými slovy, je nezbytné, aby vedení řízení a skutečnosti uvedené v oznámení o jeho zahájení měly svůj legitimní základ s tím, že je možné, aby správní orgány o předmětu řízení nakonec rozhodly částečně odlišně*“.
31. K námítané finanční situaci žalobkyně žalovaná uvedla, že žalobkyně je osobou s trvalým pobytem na území České republiky a je pojištěncem ve smyslu zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Pokud jde o placení pojistného, bylo zjištěno, že nepatří mezi osoby, za něž platí pojistné stát, není ani zaměstnancem, ani osobou samostatně výdělečně činnou, proto byla v období 1. 9. 1996 - 30. 9. 1996, 1. 2. 1999 – dosud oprávněně zařazená v registru pojištěnců VZP ČR jako osoba bez zdanitelných příjmů a měla povinnost hradit pojistné na zdravotní pojištění v souladu s ustanovením § 10 zák. č. 592/1992 Sb. Platná zákonná úprava veřejného zdravotního pojištění nestanoví příjmovou hranici pro osvobození od placení pojistného. Plátcem pojistného je pojištěnec sám nebo zaměstnavatel, případně za určité skupiny pojištěnců je plátcem pojistného stát prostřednictvím státního rozpočtu. K poslední skupině vzhledem k sociální situaci by mohla patřit i žalobkyně, pokud by k tomu učinila potřebné a zákonem stanovené kroky. Žalobkyně však do kategorie pojištěnec, za kterého platí pojistné stát, zařazena nebyla, ačkoliv se domnívá, že její špatná finanční situace a absence příjmů jsou důvodem osvobození od placení zdravotního pojištění. Žalobkyně jako osoba bez zdanitelných příjmů pojistné na zdravotní pojištění nehradila, čímž jí vznikla povinnost dlužné pojistné doplatit a též zaplatit předepsané penále. Povinnost hradit pojistné na zdravotní pojištění

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

není vázána na příjmy, nýbrž je odvozena ze zásady povinné finanční spoluúčasti každého pojistěnce na veřejném zdravotním pojištění.

32. K námitce nesprávně stanovené výše dlužného pojistné a penále žalovaná uvedla, že pohledávky pojistného a penále za předcházející období (tj. před 21. 4. 2012) byly žalobkyni vyměřeny pravomocným a vykonatelným platebním výměrem č. 4240605094 ze dne 13. 11. 2006 a rozhodnutím RO VZP ČR ag.č. RO/3698+3699/16/Mi ze dne 14. 12. 2016 (rozsudkem Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ad 2/2017 ze dne 5. 12. 2018 byla zamítnuta žaloba, rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 4/2019 ze dne 24. 7. 2019 byla zamítnuta kasační stížnost).
33. Jak dále uvedla, žalovaná, i správní orgán 1. stupně vydal usnesení podle ust. § 70 zák. č. 500/2004 Sb., kterým provedl opravu zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení odůvodnění platebních výměrů č. 4840006031 a č. 2840041898 a odůvodnění rozhodnutí RO VZP ČR ag.č. RO/3614+3615/18/Mi. Nesprávnost spočívala v chybném uvedení částky dlužného pojistného za předchozí kontrolované období ve výši 91 099 Kč místo správné částky ve výši 78 169,05 Kč. Jedná se o chybu v textovém popisu vyúčtování, přitom samo vyúčtování obsahuje pohledávku ve správné výši. Chyba v textovém popisu nemá vliv na správnou výši vyměřeného penále. Penále ve výši 145 033 Kč bylo vyměřeno ke dni 25. 4. 2018 v souladu s ust. § 18 odst. 1 zák. č. 592/1992 Sb. z dlužného pojistného za předmětné kontrolované období a z neuhrazeného dlužného pojistného za předchozí kontrolované období na základě vyúčtování plateb pojistného po odečtení uhrazené částky 18 764 Kč.
34. K namítané změně výše pohledávek pojistného uvedla, že výše pohledávek za osobu bez zdanitelných příjmů se stanoví v souladu s ust. § 3b zák. č. 592/1992 Sb. ze základu, kterým je minimální mzda v ČR. Podle ust. § 10 zák. č. 592/1992 Sb., osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Pojistné je splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Ve vyúčtování plateb pojistného je pohledávka vždy připsána k poslednímu dni splatnosti, tj. k 8. dni následujícího kalendářního měsíce. Pohledávka za měsíc prosinec 2015 ve výši 1 242 Kč je splatná nejpozději dne 8. 1. 2016. Proto ve vyúčtování plateb je v položce s datem splatnosti 8. 1. 2016 je uvedeno pojistné kategorie S (osoba bez zdanitelných příjmů) 12/2015 ve výši 1 242 Kč. V následné položce s datem 8. 2. 2016 již pohledávka za měsíc leden 2016 je uvedena v nové výši 1 337 Kč. Stejně tak tomu je i v letech následujících.

III.

Posouzení žaloby

35. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

36. Podle § 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění účinném do 1. 8. 2021, *pojištěnec je plátcem pojistného, pokud*

a) je zaměstnancem; za zaměstnance se pro účely zdravotního pojištění považuje fyzická osoba, které plynou nebo by měly plynout příjmy ze závislé činnosti podle zvláštního právního předpisu 1a), s výjimkou

1. osoby, která má pouze příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny,

2. žáka nebo studenta, který má pouze příjmy ze závislé činnosti za práci z praktického výcviku,

3. osoby činné na základě dohody o provedení práce, popřípadě více dohod o provedení práce u jednoho zaměstnavatele, pokud úhrn příjmů z takových dohod v kalendářním měsíci nedosáhl příjmu ve výši částky, jež je podmínkou pro účast takové osoby na nemocenském pojištění podle zákona upravujícího nemocenské pojištění (dále jen „započitatelný příjem“); *započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnavatelem až po skončení dohody o provedení práce se považuje za příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž tato dohoda skončila,*

4. člena družstva, který není v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonává pro družstvo práci, za kterou je jím odměňován, a který v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu,

5. osoby činné na základě dohody o pracovní činnosti, popřípadě více dohod o pracovní činnosti u jednoho zaměstnavatele, pokud úhrn příjmů z takových dohod v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu; započitatelný příjem zúčtovaný zaměstnavatelem až po skončení dohody o pracovní činnosti se považuje za příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž tato dohoda skončila,

6. dobrovolného pracovníka pečovatelské služby, který v kalendářním měsíci nedosáhl započitatelného příjmu,

7. člena okrskové volební komise při volbách do Evropského parlamentu, Senátu a zastupitelstev územních samosprávných celků a člena okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise při volbách do Poslanecké sněmovny a při volbě prezidenta republiky,

b) je osobou samostatně výdělečně činnou. Za osoby samostatně výdělečně činné se pro účely zdravotního pojištění považují:

1. osoby podnikající v zemědělství; 1e)

2. osoby provozující živnost; 2)

3. osoby provozující podnikání podle zvláštních předpisů; 3)

4. osoby vykonávající uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě autorskoprávních vztahů; 4) s výjimkou činnosti, z níž jsou příjmy podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně 4a);

5. společníci veřejných obchodních společností a komplementáři komanditních společností; 5)

6. osoby vykonávající nezávislé povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů; 6)

7. osoby vykonávající činnost mandátáře na základě mandátní smlouvy uzavřené podle obchodního zákoníku; 6a) pokud tato činnost není považována za zaměstnání podle písmene a) a mandátní smlouva nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

8. *spolupracující osoby osob samostatně výdělečně činných, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ně rozdělovat příjmy dosažené výkonem spolupráce a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení,*

c) má na území České republiky trvalý pobyt, avšak není uveden pod předchozími písmeny a není za něj plátcem pojistného stát, pokud uvedené skutečnosti trvají po celý kalendářní měsíc. (zvýrazněno osudem)

37. Podle § 10 zákona č. 592/1992 Sb., ve znění účinném do 1. 8. 2021, *osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Pojistné je splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce.*
38. Městský soud v Praze (dále také jen jako „městský soud“ nebo jen „soud“), předně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2014, č. j. 4 Ads 67/2014-49, v němž soud ve skutkově obdobné věci, týkající se přímo žalobkyně, uvedl: „... zdravotně pojištěny jsou osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky. Plátcí pojistného jsou pojištěnci, zaměstnavatelé a stát. Pojištěnec je plátcem pojistného, pokud je zaměstnancem, osobou samostatně výdělečně činnou nebo má na území České republiky trvalý pobyt, avšak není zaměstnancem ani osobou samostatně výdělečně činnou a není za něj plátcem pojistného stát, pokud uvedené skutečnosti trvají po celý kalendářní měsíc (§ 2 odst. 1 písm. a/, § 4 a § 5 zákona č. 48/1997 Sb.). Osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc, přičemž pojistné je splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce (§ 10 zákona č. 592/1992 Sb.). Podle platné právní úpravy tedy může být v určitých případech plátcem pojistného také osoba s trvalým pobytem na území České republiky, která nemá žádné zdanitelné příjmy. Tato skutečnost přitom není v rozporu s ústavním právem na ochranu zdraví a na zdravotní péči, které je zakotveno v čl. 31 Listiny základních práv a svobod. Znění § 7 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. totiž obsahuje široký okruh pojištěnců, za něž je plátcem pojistného stát a do něhož náležejí i skupiny osob bez zdanitelných příjmů, kupříkladu uchazečio zaměstnání či poživatelé dávek pomoci v hmotné nouzi ...“.
39. Na citované závěry městský soud plně odkazuje i v nyní projednávané věci. Žalobkyně byla povinna v rozhodném období platit pojistné na zdravotním pojištění, její majetkové poměry a výše příjmů nemají na její zákonnou povinnost pojistné hradit žádný vliv.
40. Pokud jde o námitku, že žalobkyni bylo doručeno pouze oznámení o zahájení správního řízení, městský soud z obsahu spisového materiálu ověřil, že žalobkyni byla písemnost doručena dne 7. 5. 2018, doručovaná písemnost je označena číslem jednací: VZP-18-01646481- B865, z doručky nelze seznat, zda žalobkyni bylo doručeno též vyúčtování pojistného, jak je v odůvodnění usnesení uvedeno.
41. Žalobkyně byla řádně poučena, že je oprávněna se seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí. I pokud by vyúčtování žalobkyni zasláno nebylo, do práv žalobkyně nebylo zasaženo, neboť měla možnost se s obsahem správního spisu včetně vyúčtování dlužného pojistného seznámit a o svém právu byla řádně poučena.
42. Pokud jde o námitku nesprávně uvedené výše dlužného pojistného a penále, městský soud předně konstatuje, že, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78 (publikován pod č. 2162/2011 Sb. NSS), žalobní bod „je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně –

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují.“

43. Žalobkyně žalobní argumentaci staví na tom, že jako osoba nemajetná pojistné platit nemohla, neplatila a jeho vymáhání je nezákonné. V podané žalobě nicméně uvádí, že byla provedena úhrada ve výši 18 764,95 Kč (viz bod 18 rozsudku), aniž by však blíže specifikovala, o jakou platbu se jednalo.
44. Jak se podává z odůvodnění napadeného rozhodnutí (ve znění opravného usnesení) žalobkyně neuhradila dlužné pojistné za předchozí kontrolovaná období, které bylo vyměřeno pravomocným platebním výměrem č. 4240605094 ze dne 13. 11. 2006 ve výši 32 134 Kč (ke dni vydání napadeného platebního výměru uhrazeno 18 764,95 Kč), z uvedeného plyne, že tato částka byla započtena na úhradu pojistného za období předcházející období rozhodnému v nyní posuzované věci (21. 4. 2012 až 24. 4. 2018).
45. Podle § 3b zákona č. 592/1992 Sb. *vyměřovacím základem u osoby, která po celý kalendářní měsíc nemá příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a není za ni plátcem pojistného stát (§ 3c) (dále jen "osoba bez zdanitelných příjmů") je minimální mzda.*
46. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., *nebylo-li pojistné nebo záloha na pojistné zapláceno ve stanovené lhůtě anebo bylo-li zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, je plátce pojistného povinen platit penále ve výši 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala. Pokud bylo pojistné nebo záloha na pojistné zapláceno jiné než příslušné zdravotní pojišťovně, popřípadě jinému subjektu, nebo pokud platba byla poukázána pod nesprávným variabilním symbolem, považuje se pojistné nebo záloha na pojistné za nezaplacené ve stanovené lhůtě.*
47. Městský soud v Praze ověřil z vyúčtování plateb pojistného, že v rozhodném období žalobkyně pojistné nehradila. Pojistné od 21. 4. 2012 do 8. 8. 2013 činilo částku 1 080 Kč měsíčně od 9. 9. 2013 do 8. 1. 2015 1 148 Kč měsíčně od 9. 2. 2015 do 8. 1. 2016 1 242 Kč měsíčně od 8. 2. 2016 do 9. 1. 2017 1 337 Kč měsíčně od 8. 2. 2017 do 8. 1. 2018 1 485 Kč měsíčně a od 8. 2. 2018 1 647 Kč měsíčně. Součet dlužného pojistného činí 90 505 Kč, součet penále činí 145 033 Kč.
48. Pokud žalobkyně namítala, že součet dlužného pojistného ve výši 13 369, 05 Kč a dlužného pojistného ve výši 64 800 Kč, činí dohromady částku nižší, než je částka 91 099, 78 Kč je na místě jí přisvědčit. Součet dlužného pojistného činí 78 169,05 Kč. Uvedenou nesprávnost zhojil správní orgán prvního stupně i žalovaná vydáním opravných usnesení.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

49. S ohledem na vše shora uvedené dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalované, kterým bylo odvolání žalobkyně zamítnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námitky uplatněné žalobkyní nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

50. Výrok o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha, 12. ledna 2022

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu